

2023

Eesti muusika ja muusikud kodus ja maailmas JAANUAR

- [1.–7.01 XII Tallinna Rahvusvaheline Bachi muusika festival bachFest.](#) Kontserdiagentuuri Ars Musica Estonica korraldusel toimub Tallinnas juba kaheteistkümnendat korda Johann Sebastian Bachi Jõulufestival. Festivali raames saab publik kuulata seitset kontserti, mis toimuvad Tallinna Jaani kirikus, Tallinna Toomkirikus ja Mustpeade majas. Lisaks Johann Sebastian Bachi loomingule on kavas haruldased muusikapalad prantsuse, saksa, eesti ja teiste maade heliloojatelt. Üles astuvad kammerkoor **Collegium Musicale**, **Eesti Sinfonietta**, vokalistid **Marie Roos** (sopran), **Maarja Helstein** (alt), **Anto Önnis** (tenor) ja **Endrik Üksvärav** (bass), organist **Aare-Paul Lattik**, klavessiinimängijad **Imbi Tarum**, **Ene Nael** ja **Lembit Orgse**, trompetist **Indrek Vau** ning külalised Leedust, Saksamaalt ja Prantsusmaalt. Tšellist **Theodor Singi** ja löökpillimängija **Karl Johann Lattikase** kontserdil “Kahekõne” 5.01 Mustpeade majas on kõrvuti Bachi ja **Arvo Pärdi** muusika. Festivali kunstiline juht on Aare-Paul Lattik.
- [5.01 Ansambli Orthodox Singers Jõulukontsert Tallinna Toomkirikus.](#) Kontserdi kavas on õigeusu kloostrite muusika ning jõuluaja palvelaulud. Esitatakse vanavene, Kreeka ning IV. sajandi Süüria jõulumuusikat, mida lauldakse aramea keeles. Samuti saab kontserdil kuulata eesti heliloojate vaimulikku loomingut. Ansambel Orthodox Singers tegutseb juba 33. aastat, repertuaari kuuluvad peamiselt õigeusu kirikulaulud, kuid viimastel aastatel on repertuaari rikastatud kaasaegsete eesti ja vene heliloojate loominguga, mis järgib iidseid õigeusu traditsioone. Ansambli looja, dirigent ja kunstiline juht on Valeri Petrov.
- [5. ja 6.01 Helilooja Erki Meistri autoriõhtu.](#) Kava „Endast ja Eestimaast“ tuleb ettekandele 5.01 Tallinna raekojas ja 6.01 Haapsalu Kultuurikeskuses. Kontserdi põhiesineja on vokaalansambel Miinus Seitse, kuulda saab ka instrumente ja soolounbreid. Kavas on Erki Meistri muusika, sh mitmed esmaettekanded.
- [7.01 Trio Meri annab sarja “Mõisamängud” raames kontserdi Anija mõisas.](#) Kontserdil esineb kammeransambel Trio Meri koosseisus **Triinu Piirsalu** (viul), **Simon Svoboda** (tšello) ja **Tähe-Lee Liiv** (klaver), kavas on **Arvo Pärdi** tuntud ansambliteosed “Peegel peeglis”, “Fratres” ning Pärdi sooloklaverilooming, sh lastepalad. Ettekandele tuleb ka Mozarti looming klaveritriole ning Arvo Pärdi “Mozart-Adagio”, mis põhineb Mozarti klaverisonaadi KV 280 aeglase osa teemal. Trio Meri moodustati noortest muusikutest, kes õpivad Helsingis Sibeliuse Akadeemias, koos mängitakse alates 2020. aasta sügisest.

- **7. ja 8.01 Tõnu Kõrvitsa muusika Uusaastakontsertidel Saksamaal.** Berliini kammerkoor Opus Vocale annab jaanuaris kaks uusaastakontserti: 7.01 Potsdami Friedenskirches ja 8.01 Berliini Sophienkirches. Schützi, Bachi ja Mendelssohni kõrval on kavas Tõnu Kõrvitsa “Peegeldused tasasest maast”. Kontserdil on kaastegev Rolf Zielke džässansambel. Koori juhatab Volker Hedtfeld.
- **8.–15.01 USA segakoori The Southern Chorale Euroopa turnee Tõnu Kõrvitsa muusikaga.** Lõuna-Mississippi Ülikooli koor The Southern Chorale on 2023. aasta jaanuaris turneel Hispaanias, Lätis ja Eestis. Kontserdireisil lauldakse Tõnu Kõrvitsa muusikat – ettekandele tulevad osad tsüklitest “Canticle of the Sun” (“Päikeselaul”) ja “Skysongs” (“Taevalaulud”). Samuti kõlab Euroopa esiettekandes tsükkel “St. Michael Songs”. Lisaks Kõrvitsa teostele kõlab meil suhteliselt harva kuuldav gospelmuusika. Kontserdid toimuvad 8.01 Riia Jaani kirikus, 9.01 Viljandi Baptistikirikus, 10.01 Tartu Pauluse kirikus, 11.01 Tallinna Jaani kirikus, 13.01 Arvo Pärdi Keskuses ja 15.01 Santa Maria de Montserrati kloostri. The Southern Chorale on ligi 20 aastat tegutsenud Lõuna-Mississippi Ülikooli muusikaosakonna juures ning selle lauljad on valdavalt dirigeerimise ja lauleriala tudengid. Koor kuulub USA tuntumate hulka, millest annavad tunnistust korduvad kutsed esinemiseks nii üleriigilistel kui ka piirkondlikel kooriassambleedel ning auhinnad kodu- ja välismaistelt festivalidelt ja konkurssidelt. The Southern Chorale ja Gregory Fuller on pikaajased Tõnu Kõrvitsa muusika esitajad ja tellijad. Tänavu jaanuaris toodi Biloxis esiettekandele “St Michael Songs” Emily Dickinsoni sõnadele, 2015. aastal sai Richtonis esiettekande “Canticle of the Sun”. 2019. aastal kandis koor Carnegie Hallis ette tsükli “Moorland Elegies” (“Lageda laulud”), 2014 kõlas nende esituses Kõrvitsa populaarseim kooritsükkel “Kreegi vihik”, mis jõudis 2018 ka koori plaadile.
- **12.–14.01 The King’s Singers esineb Tallinnas, Tartus ja Pärnus kavaga “Northern Lights”.** Armastatud vokaalansambel The King’s Singers esineb Eestis oma uusima kavaga „Northern Lights“, mis on saanud olulisi mõjutusi ka Baltimaade muusikast. Ansambel toob kavaga publikuni maailma kõige müstilisemate, üksildasemate ja salapärasemate paikade muusikalised kajastused. Põhjamaistest klassikutest on esindatud Edvard Griegi, Hugo Alfvéni, Ola Gjeilo ja Jaakko Mäntyjärvi looming. Eesti heliloojate muusikast kõlavad **Veljo Tormise** ja **Cyrrillus Kreegi** teosed. Ansambli koosseisus laulavad Patrick Dunachie (kontratenor), Edward Button (kontratenor), Julian Gregory (tenor), Christopher Bruerton (bariton), Nick Ashby (bariton) ja Jonathan Howard (bass).
- **18. ja 19.01 Anu Tali juhatab Saksamaal Erkki-Sven Tüüri orkestrimuusikat.** Anu Tali seisab kahel õhtul Duisburgi Filharmoonikute ees, juhatahes kava, mille keskseks teoseks on Johannes Brahmsi Kontsert viiulile, tšellole ja orkestrile a-moll op. 102 (solistid Candida Thompson (viul) ja Harriet Krijgh (tšello)). Samuti on kavas Edward Elgari “Enigma variatsioonid” ning Erkki-Sven Tüüri kaks lühiteost – “Tormiloits” ja “Passion”. Viimase tõi Tali sama orkestriga ettekandele ka 2012. aastal. Kontserdid leiavad aset Duisburgi Filharmoonikute kodusaalis Mercatorhalles.

- 18.–20.01 Erkki-Sven Tüüri Flöödikontserdi ettekanded Šveitsis.** Berliini Filharmoonikute ja Zürichi Tonhalle orkestri ühistellimusena sündinud flöödikontserdi “Lux Stellarum” maailma esiettekanne toimus Emmanuel Pahudi soleerimisel ja **Paavo Järvi** juhatusel tänava maikus Berliini Filharmoonias. Šveitsi esiettekanded toimuvad kolmel järjestikusel õhtul Zürichi Tonhalles, solistiks taaskord Emmanuel Pahud ning Tonhalle orkestri ees Paavo Järvi. Kontserdiõhtu teiseks teoseks on Felix Mendelssohni “Lobgesang” (“Ülistuslaul”) – sümfooniline kantaat solistidele, segakoorile ja orkestrile. Orkestriga on koos laval solistid Chen Reiss (sopran), Marie Henriette Reinhold (sopran) ja Patrick Grahl (tenor) ning Zürichi Lauuakadeemia. Vaata Paavo Järvit kõnelemas Tüüri flöödikontserdist Berliini Filharmoonikute kodulehel: <https://www.berliner-philharmoniker.de/stories/urauffuehrung-lux-stellarum/>
- 19.01–8.03 Eesti Riiklik Sümfooniaorkester toob Estonia kontserdisaali muusikalise lavastuse William Shakespeare’i näidendi “Macbeth” põhjal.** Jaanuarist märtsini kaheteistkümnel õhtul toimuva etenduse lavakujundus on publikut endasse haarav, luues draamateksti ümber rituaalse kogemuse. Muusikalises lavastuses kasutatakse Eesti ühe väljapaistvama sümfooniiku **Lepo Sumera** loomingut. Dramaturgilise ja helilise materjali seovad ühtseks tervikuks dirigent **Olari Elts** ning lavastajad **Ene-Liis Semper** ja **Tiit Ojasoo**. Koos ERSO-ga on laval **Priit Võigemast**, **Mait Malmsten**, **Ivo Uukkivi**, **Tambet Tuisk**, **Gert Raudsep**, **Jaak Prints**, **Ursel Tilk**, **Rasmus Kaljajärv**, **Kaie Mihkelson**, **Helena Lotman** ja **Hanna Jaanovits**.
- 21.01 MUBA saalis esinevad Hans Christian Aavik ja Tallinna Kammerorkester.** Sari “Kontsertmeistrid” toob sel korral orkestri ette noore ja tunnustatud viiuldaja Hans Christian Aaviku. Kavas on ühendatud barokiajastu muusika, Viini klassika ja soome nüüdislooming – esitatakse Heinrich Biberi “Battalia”, Olli Mustoneni Nonett keelpillidele nr 2 ning Joseph Haydni populaarne ja igihaljas “Lahkumissümfoonia”. Hans Christian Aavik mängib Eesti Pillifondi ning perekond Sapožnini lahel loal Giovanni Paolo Maggini viiulil (u 1610) Victor Fétique’i poognaga.
- 22.01 Eesti Filharmoonia Kammerkoori kontsert “Talvine õhtu. Kreek ja Tormis”.** EFK toob Arvo Pärdi Keskuses ettekandele laule **Cyrellus Kreegi** ilmalikust loomingust ja **Veljo Tormise** “Eesti kalendrilaulud”. Koori juhatab peadirigent **Tõnu Kaljuste**.
- 23.01 Viiuldaja Hans Christian Aavik ja pianist Tähe-Lee Liiv Tallinna Keskraamatukogu saalis.** Kaks noort ja säravat muusikatalenti esitavad Felix Mendelssohni kontserdi viiulile, klaverile ja keelpillidele (1823) ning Wolfgang Amadeus Mozarti ja Johannes Brahmsi teoseid viiulile ja klaverile. Kaastegev

Tallinna Keelpillikvartett. Kontsert on osa üheteistkümnendat hooaega toimuvast sarjast “Kammermuusikud linnas”. Hans Christian Aavik (1998) on üks Eesti väljapaistvamaid viiuldajaid, kes on oma mitmekülgse stiili ning selgelt eristatava kõlaga tunnustust pälvinud nii Eestis kui ka mitmel pool Euroopas. Tähe-**Lee Liiv** (2003) on noor pianist, kes on saavutanud märkimisväärset edu nii kodumaal kui väljaspool Eestit. Ta esineb regulaarselt solisti ja kammermuusikuna ning on soleerinud mitmete oluliste orkestrite ees.

- [26. ja 27.01 ja 29.01 Leedu tšellist Gleb Pyšniak ja Kammerorkester ME105 Põlvas, Kuressaares ning Tallinnas.](#) Kammerorkestri ME105 ees astub üles solist Gleb Pyšniak (Leedu), dirigeerib Nazar Kozhukhar. Kavas: Wolfgang Amadeus Mozarti „Väike öömuusika”, esiettekandes kõlavad leedu helilooja Faustas Laténase Sonaat tšellile ja kammerorkestrile, **Kristjan Randalu** värsked seade kammerorkestrile **Riho Sibula** laulust “Kuulaps”. Esitatakse ka **Jaan Räätsa** Kontsert kammerorkestrile nr 1 ning Samuel Barberi “Adagio”. Tšellist Gleb Pyšniak debüteeris solistina 14-aastaselt koos Leedu Kammerorkestriga (dirigent professor Saulius Sondeckis), ta on saanud preemiaid tähtsatel rahvuslikel ja rahvusvahelistel võistlustel ning täiendanud end Yo-Yo Ma, Mstislav Rostropovitši, Silvija Sondeckiené ja Heinrich Schiffi juures.
- [26.01–3.02 MustonenFest.](#) Kunstilise juhi Andres Mustoneni muusikalisi tõekestidamisi ja haaret peegeldaval festivalil esinevad Eesti juhtivad muusikakollektiivid ja kõrgetasemelised välisartistid. Noored muusikud **Triinu Piirsalu** (viul), **Simon Svoboda** (tšello), **Rasmus Andreas Raide** (klaver), **Tanel-Eiko Novikov**, **Heigo Rosin** ja **Elias Linus Gustavsson** (löökpillid) toovad ettekandele Dmitri Šostakovitši 15. sümfooniast tehtud kammerseade. Festivali suurejoonelisel sümfooniakontserdil “Lootus” astuvad üles **Sinfonietta Rīga**, **Eesti Filharmoonia Kammerkoor**, solistid **Mario Brunello** (tšello, Itaalia), **Iris Oja** (alt) ja **Siret Sui** (flööt), kavas Valentõn Sõlvestrov, Leonard Bernstein, William Byrd, Johann Sebastian Bach ning Joseph Haydn. Dirigeerib Andres Mustonen. Koorikontserdil esitavad **Collegium Musicale**, **Tütarlastekoor Ellerhein** ja **Eesti Rahvusmeeskoor** koos **Hortus Musicusega** ajaloo suurima inglise moteti – Thomas Tallise neljakümnehäälse teose “Spem in alium”, mis on teadaolevalt esmaettekandne Eestis. Ansambel **Floridante** esituses kuuleb François Couperini tsükli “Pimeduse tunnid”. Kontserdid toimuvad Estonia kontserdisaalis, Vanemuise kontserdisaalis, Arvo Pärdi Keskuses, Mustpeade majas, Tallinna Jaani kirikus ja Jazzklubis Philly Joe’s.
- [26. ja 27.01 Jüri Reinvere orkestriteos kõlab Saksamaal.](#) Sümfooniaorkestri Thüringen Philharmonie Gotha-Eisenach esituses kõlab jaanuari lõpus Jüri Reinvere nokturn “Maria Anna, wach, im Nebenzimmer” (“Maria Anna, ärkvel, kõrvaltoas”, 2021). Wolfgang Amadeus Mozarti õe järgi nimetatud teos on kontserdi “Im Dialog mit Mozart” avalugu. Öhtu peateosed on Mozarti Sinfonia concertante viiulile, violale ja orkestrile Es-Duur KV 364 (320d) (solistideks Seth Taylor (viul) ja Benjamin Rivinius (viola)) ning Sümfoonia nr 41 C-duur KV 551 “Jupiter”.

Kontserdid toimuvad 26.01 Gotha Kultuurimajas (Kulturhaus) ja 27.01 Eisenachi Riigiteatris, orkestrit juhatab Markus Huber.

- **27.–30.01 USA-s tuleb maailma esiettekandele Erkki-Sven Tüüri Viiulikontsert nr 3.** Erkki-Sven Tüüri Viiulikontserdi nr 3 “Kõnelused Tundmatuga” (2019/2020) toovad ettekandele Iisraeli viiuldaja Vadim Gluzman ja Oregoni Sümfooniaorkester David Danzmayri juhatusel. Teos on Oregoni Sümfooniaorkestri, Frankfurdi Raadio Sümfooniaorkestri ja Göteborgi Sümfooniaorkestri ühistellimus ning tuleb maailma esiettekandele 27.01 Salemis Willamette'i Ülikooli Smith Auditoriumis ja 28., 29. ja 30.01 Portlandis Arlene Schnitzeri Kontserdimajas. (Planeeritud esiettekandeks 2020. aasta mais Frankfurdi Alte Operis lükkus pandeemia tõttu edasi.) Kontserdiprogrammi avab Jean Sibelius “Finlandia”, Tüüri teose kõrval tuleb ettekandele Pjotr Tšaikovski Sümfoonia nr 5. Loe Erkki-Sven Tüüri Viiulikontserdi nr 3 ingliskeelset annotatsiooni Oregoni Sümfooniaorkestri koduleheküljel: <https://www.orsymphony.org/concerts-tickets/program-notes/2022-23/tchaikovskys-fifth-symphony-and-violinist-vadim-gluzman/>
- **27.–31.01 Segakoor K.O.O.R. 11. Tähestikukontsert – S: Saar ja Sisask.** Segakoori K.O.O.R. 11. sünnipäeva kontsert “S” esitleb Mart Saare ja Urmas Sisaski loomingut. Kavas on **Mart Saare** varasem koorilooming ja **Urmas Sisaski** hilisem koorilooming – osad tsüklist “Gloria Patri II” (2021) **Jaan Tammsalu** tekstidele, mis Eestis pole varem kõlanud. Kontserdid toimuvad 27.01 Keila Muusikakoolis, 28.01 Viimsi Kultuurikeskuse Artium kammersaalis ja 31.01 Tallinna Mustpeade majas. Koori juhatab **Raul Talmar**. Tallinna kontsert kuulub Eesti Kultuuri- ja Spordiameti, Tallinna Filharmoonia ja Eesti Kooriühingu sarja “Kooskõla”.
- **28.01 Mihkel Keremi autorikontsert.** Helilooja Mihkel Keremi autorikontserdil Pärnu kontserdimajas kõlab tema Viiulikontsert (solist **Triin Ruubel**) ja Sümfoonia nr 6, esiettekandele tuleb Tšellokontsert, milles soleerib Kanada päritolu Hollandi tšellist **Willem Stam**. **Pärnu Linnaorkestrit** juhatab **Mikk Murdvee**. Viiuldajast helilooja Mihkel Keremi (1981) loominguhulka kuulub üle saja teose: see sisaldab 8 sümfooniat, hulgaliselt orkestriteoseid, kaks instrumentaalkontserti, 10 keelpillikvartetti ning arvukalt muid kammermuusikateoseid. Alates 2002. aasta sügisest elab Mihkel Kerem Londonis.
- **31.01 Marcel Johannes Kits ja Sten Heinoja esinevad Šveitsis festivalil Sommets Musicaux de Gstaad.** Hinnatud noor tšellist Marcel Johannes Kits annab koos pianist Sten Heinojaga kontserdi Šveitsi talvehooaja muusikaliseks tipphetkeks peetaval festivalil Sommets Musicaux. Koos esitatakse Alfred Schnittke tšellosonaat, Johannes Brahmsi skertso ning Francis Poulenci tšellosonaat, esiettekandes kõlab mehhiko helilooja Diana Syrse teos “Black fire”. Festivali kunstiline juht on tuntud viiuldaja Renaud Capuçon.